

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/343/2015
Identifikačné číslo spisu:	8113219641
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petríková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8113219641.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu U. N., bývajúceho E., zastúpeného JUDr. Katarínou Leškovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Plzenská 2, proti žalovanej Rapid life životnej poisťovni, a.s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, IČO: 31690904, zastúpenej JUDr. Blyšťan, s.r.o. so sídlom Rastislavova 68, Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7 C 89/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 09. februára 2015 sp. zn. 2 Co 193/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 23. júna 2014 č. k. 7 C 89/2013-178 zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice vydaný 19. januára 2012 pod sp. zn. 3C 2091/2012 zaväzujúci žalobcu poskytnúť žalovanej peňažné plnenie (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“) a odložil jeho vykonateľnosť. Uviedol, že žalobca a žalovaná uzavreli 26. februára 2008 poisťovnú zmluvu, ktorú uzatvárala žalovaná ako poisťovateľ (dodávateľ) konajúci v rámci predmetu svojej činnosti a žalobca (fyzická osoba) ako spotrebiteľ, ide preto o spotrebiteľskú zmluvu. Pre spotrebiteľské zmluvy vo všeobecnosti je charakteristické, že v praxi sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom spotrebiteľov, pričom návrhy týchto zmlúv sú vyhotovované na vopred pripravených tlačivách (formulároch) a sú uzatvárané tak, že spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť ich obsah. Takto bolo postupované aj v danom prípade. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, nebola individuálne dojednaná, pretože individuálnym dojednaním nebolo podpísanie osobitných zmluvných dojednaní ako súčasť všeobecných poisťovných podmienok žalovaného a individuálnosť dojednania nevyplyva ani z toho, že v tlačivách o záznamoch a potrebách klienta je vopred predformulovaná všeobecná informácia o možnosti riešiť spory v rozhodcovskom konaní. Súd prvého stupňa uzavrel, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, v rámci rozhodcovského konania boli porušené pri rozhodovaní všeobecné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku. Tiež bola porušená zásada rovnosti účastníkov (§40 ods. 1 písm. h/ zákona o

rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), a to už pri výbere rozhodcu. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a nie je platnou. Všeobecné poisťné podmienky sú súčasťou poisťnej zmluvy a v prípade, ak by žalobca nepodpisal osobitné zmluvné dojednanie, stále by platili všeobecné poisťné podmienky, ktoré tiež obsahovali rozhodcovskú doložku v čl. XV. Predmetnú doložku preto posúdil ako neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku. Z týchto dôvodov žalobe na základe § 40 ods. 1 písm. c/ a j/ zákona č. 244/2002 Z.z. vyhovel a označený rozhodcovský rozsudok zrušil.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 9. februára 2015 sp. zn. 2 Co 193/2014 napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, vo veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia súdu prvého stupňa majú oporu vo vykonanom dokazovaní, čomu zodpovedá tiež dostatočné odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poukázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka obsahujúce právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv vo väzbe na zistený skutkový stav v danej veci s akcentom, kedy možno zmluvnú podmienku považovať za individuálne dojednanú. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade tzv. osobitné zmluvné dojednania pod č. 1/2007 sú súčasťou Všeobecných poisťných podmienok a súčasťou uzavretej poisťnej zmluvy, čo vylučuje záver o náležite osobitne dojednanej zmluvnej podmienke. Konštatoval, že rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si žalobca osobitne nevyjednal. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k názoru, že žalobca mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť Všeobecným poisťným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu pokiaľ žalovaná poukazuje na listinný dôkaz (záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta podpísaný 26. februára 2008), opätovne ide o predtlačený formulár obsahujúci medzi iným informáciu, že na mimosúdne vyrovnanie možno využiť inštitút rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 244/2002 a Všeobecných poisťných podmienok žalovanej, kde je dohodnutá výlučná právomoc rozhodcovského súdu pre riešenie sporov medzi účastníkmi predmetného poisťného vzťahu, a preto odvolací súd uzavrel, že daný záznam o požiadavkách klienta nemá charakter individuálne dojednanej doložky. Súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyhovel s tým, že rozhodnutím súdu prvého stupňa v tejto veci nedošlo k upretiu prístupu ku spravodlivosti na uplatnenie zmluvného nároku zo zaniknutej poisťnej zmluvy od žalobcu. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. namietajúc, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to porušením rovnosti účastníkov konania a nepreskúmateľnosťou rozhodnutia. Uviedla tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a konanie je postihnuté aj inou takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Poukázala na to, že nejde o konanie vecne oslobodené od súdneho poplatku, preto mal súd žalobcu vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, keďže tak neurobil porušil tým zásadu rovnosti účastníkov, aj aplikáciou princípu ochrany spotrebiteľa a jej právo na spravodlivý proces, odvolací súd sa k tejto námietke nevyjadril, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, nezákonné a zmätočné. Namietala absenciu dôvodov zrušenia rozhodcovského rozsudku vo výroku rozsudku, keď len zo znenia odôvodnenia vyplývajú dôvody dané podľa § 40 ods. 1 písm. c/ a j/ zákona č. 244/2002 Z.z., k čomu sa tiež odvolací súd nevyjadril, poukázal na porušenia § 40 ods. 1 písm. g/ a j/ zákona č. 244/2002 Z.z., čo dovolateľka považovala za to, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol iné dôvody na zrušenie než súd prvého stupňa, preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvého stupňa sú nepreskúmateľné, navzájom si odporujúce, vytvárajú právnu neistotu, čo je vadou podľa § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p., ako aj vadou, ktorá ma za následok zmätočnosť konania a odňatie práva konať pred súdom. Namietala nesprávne posúdenie veci odvolacím súdom, keď prvostupňový súd porušil § 118 ods. 2 O.s.p. a odvolací súd sa k tejto odvolacej námietke nevyjadril a znemožnil tak žalovanej náležite dokazovať to, čo sa javí ako sporné. Spochybnila skutkové a právne zistenia súdov, ako i vyhodnotenie dôkazov v jej neprospech bez opory a správnej aplikácie Smernice 93/13/EHS. Mala za to, že nie je možné stotožniť sa so všeobecným záverom súdov, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľských

zmluvách je neplatná, a to preto, že nebola individuálne dojednaná. Uviedla, že oba sudy aplikovali vnútroštátne normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, ktorých východiskom je Smernica 93/13/EHS, ktorú prvostupňový súd nesprávne aplikoval (19-te odôvodnenie Smernice 93/13/EHS) a odvolací súd sa k tomu nevyjadril, ako aj sa nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovanej. Opakované zdôraznila, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne. Poukázala aj na skutočnosť, že pre posúdenie neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu jej neprijateľnosti súdy nevykonali test primeranosti a nezabezpečili si ani objasnenie skutkového stavu potrebného na vyslovenie správnych právnych záverov o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky medzi žalobcom a žalovanou. Podľa jej názoru súdy nesprávne skutkovo vyhodnotili okolnosť, že rozhodcovská doložka sa nachádza vo Všeobecných poisťných podmienkach (ďalej len „VPP“) žalovanej, resp. v Zázname sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klientov. Poukázala na to, že rozhodcovská doložka bola dohodnutá a obsiahnutá v osobitných zmluvných dojednaniach č. 01/2007 k poisťnej zmluve a opatrená osobitným podpisom oboch zmluvných strán. Osobitné zmluvné dojednania a v nich obsiahnutá rozhodcovská doložka nebola a nie je súčasťou VPP a ani časti XVII Záverečných ustanovení. Žalobca v tomto prípade mal možnosť na výber - mohol podpísať alebo nepodpísať osobitné zmluvné dojednania a tak ovplyvniť obsah podmienky - rozhodcovskej doložky tak, že táto by bola alebo nebola platnou súčasťou poisťného vzťahu. Skutočnosti obsiahnuté v „zázname sprostredkovateľa poistenia“, svedčia o tom, že boli dodržané všetky zákonné povinnosti zo strany sprostredkovateľa a žalobca neprodukoval žiadne dôkazy, ktoré by vyvrátili správnosť a pravdivosť tohto záznamu. Tiež poukazovala na § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka a z neho vyplývajúce závery, opierajúc sa o nález ÚS ČR a rozhodnutia ESD a ÚS SR. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení po 1. januári 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu iba v prípadoch v zákone výslovne uvedených (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovoláním napadnutý rozsudok (resp. jeho napadnutá časť) nevykazuje znaky vyššie uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. vyvodit' nemožno.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol

vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ tvrdil, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumiť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods.1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteli ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalovaná videla vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že spochybňovala úplnosť zistenia skutkového stavu veci alebo nesprávnosť skutkových zistení, k uvedenému dovolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno dosiahnuť nápravu len výslovne uvedených procesných väd (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) alebo hmotnoprávných nesprávností posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Vyplyva to aj z 243a ods. 2 veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd nevykonáva dokazovanie.

Žalovanou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov môže zakladať (len) tzv. inú vadu konania. Vada tejto povahy ale nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (porovnaj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 362/2013, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania.

Dovolateľka namietala, že súd prvého stupňa nedodrжал zákonom stanovený postup v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., odvolací súd sa k tomu nevyjadril a znemožnil tak žalovanej náležite dokazovať to, čo sa javí sporné.

Dovolací súd nezistil vyššie uvádzanú existenciu dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu súdmi vyplývajúceho z ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., účinného od 15. októbra 2008. Podľa odvolacieho súdu, totiž aj prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z

jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávani pred súdom prvého stupňa, keď súd vykonával dokazovanie výsluchmi účastníkov a svedkov, ku ktorým sa účastníci mali právo priebežne vyjadrovať, rozhodoval uznesením aj o návrhoch na vykonávanie ďalších dokazovaní a v závere pojednávania účastníkov vyzval, aby zhrnuli svoje návrhy (por. napr. zápisnicu z pojednávania z 12. mája 2014 č.l. 155 - 159, zápisnicu z pojednávania z 23. júna 2014 č.l. 161 - 167). Striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolateľka preto neopodstatnene namietala, že nedodržaním procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. účinného od 15. októbra 2008, jej súd odňal možnosť pred súdom konať.

Z dovolania je tiež zrejma námietka žalovanej, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v procesnom postupe súdu prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúma správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Vzhľadom na to, že najvyšší súd nevykonáva dokazovanie, nemôže ani - len na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov vykonaných prvostupňovým alebo odvolacím súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké (rovnocenné) podklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania.

Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, to ale ešte samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné - viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ žalovaná tvrdila, že v prejednávanej veci jej bola súdom odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) dôvodiac nepreskúmateľnosťou a zmätočnosťou napadnutého rozhodnutia, jeho arbitrárnosťou, nespokojnosťou s jeho odôvodnením, čo zakladá porušenie práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd však nezistil ani takúto podmienku prípustnosti dovolania, na ktorú dovolateľka poukazovala.

V preskúmvanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v kontexte s rozhodnutím súdu prvého stupňa spĺňa zákonné požiadavky

v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., odôvodnenie tohto rozhodnutia jasne, zrozumiteľne a presvedčivo dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom rozhodovania (žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku) a zároveň aj predmetom súdnej ochrany vrátane reakcie a uvedenia relevantných argumentov na odvolacie dôvody žalovanej. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Tiež skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I ÚS 188/06).

Dovolací súd nemohol akceptovať ani námietku žalovanej, že jej súd odňal možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol iné dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku ako súd prvého stupňa, pretože zákon č. 244/2002 Z.z. v § 40 ods. 1 vypočítava dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom naplnenie čo len jedného je dôvodom na jeho zrušenie. V tomto prípade tak súdy postupovali, pretože dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku odvolacieho súdu zhodne s prvostupňovým súdom je § 40 písm. j/ zákona č. 244/2002 Z.z., pokiaľ odvolací súd poukázal aj na písm. g/ totožného ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z.z., hoci ho súd prvého stupňa nepoužil, takýto postup nie je porušením procesných práv žalovanej v konaní a ani nezaväzuje odvolací súd k procesnému postupu v zmysle ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. pokiaľ žalovaná k tomu smerovala, aj keď to výslovne neuviedla. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že na predmetné písmeno totožného ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. bolo poukázané v rámci zdôraznenia správnosti záveru súdu prvého stupňa o existencii dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku, na základe čoho je zrejmé, že použitie dôvodu navyše citovaného písmena ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo pre rozhodnutie veci o zrušení rozhodcovského rozsudku rozhodujúce (ako druhá zákonná podmienka postupu súdu v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ žalovaná má za to, že k odňatiu jej procesných oprávnení došlo v dôsledku absencie určitého výroku rozhodnutia súdu, dovolací súd nezistil existenciu tohto žalovanou označeného nedostatku. Výrok rozhodnutia okresného súdu je zrozumiteľný a vykonateľný, pričom dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku je celkom zrejmy z jeho odôvodnenia a vzhľadom na ostatný obsah dovolania bol tento dôvod jasný aj dovolateľke.

K odňatiu možnosti konať pred súdom nemohlo dôjsť ani v dôsledku žalovanou namietaného nesplnenia poplatkovej povinnosti žalobcu za podanú žalobu (ktorou existenciou sa dovolací súd nezaoberal), pretože v danom prípade ide o osobitný finančno-právny (poplatkový) vzťah len medzi poplatníkom t.j. žalobcom a štátom, v ktorom súd ako poplatkový orgán rozhoduje len o právach a povinnostiach účastníkov tohto poplatkovo právneho vzťahu (vzťahu medzi poplatníkom a štátom). Úlohou súdu pritom je posúdiť, či nastala skutočnosť, s ktorou je zo zákona (ex lege) spojený vznik povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok. Tento právny vzťah a posúdenie súdu týkajúce sa poplatkovej povinnosti žalobcu sa nejako nedotýkajú postavenia žalovanej a ani jej nebránia v realizácii jej procesných oprávnení účastníka v súdnom konaní. Preto (ne)vyrubenie súdneho poplatku za návrh, nemôže byť na ujmu žalovanej a jej procesným právam.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalovanej nebola postupom súdu odňatá možnosť konať a jej tvrdenia o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sú nedôvodné a nie sú založené na tom reálnom základe, že jej boli upreté procesné oprávnenia priznané občianskym súdnym poriadkom.

Pokiaľ dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237

O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Váda tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesné prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Obdobne tieto závery platia pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.